

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . . 1 kor. Egy óra. . . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utóza 47. és 49. szám.

A legnagyobb szükség.

Irta: Jaszai Viktor dr.

Ma egy nagy hazugság megtévesztő félhomályában támoanyag politikai életünk. Küzdeni kell egy fantom ellen, amelyről mindenki, aki csak keveset is belelát a politikai erők játékába, tudja, hogy ma csak ábrándkép, de amelyet a naiv tömeg lekesítésére és politikai kihasználására folyton előtérbe tolnak; meg akadályozzák vele a tisztánlátást, meg akadályozzák a való élet problémáinak érvényesülését.

Ez a fantom, ez az ábrándkép: a függetlenségi program, a personal-unió.

Nem én mondom, hogy megvalósíthatatlan. Megmondta Kossuth Ferenc, mikor kijelentette, hogy a függetlenségi párt közjogi programja ma kivihetetlen. Megmondta Justh Gyula, mikor bölcs önmérséklettel erre az emberöltőre csak a gazdasági különválást — bankot és vámterületet — tüzte ki programm gyanánt, ami a 67-be is belefért s így a közjogi programot — hadserg, külügyi önállóságot, vagyis a 67: 12. t.-cikkben előírt közösség megszüntetését — elejtette.

De megmondta mindenkifelett ezt maga a közelmúlt története. Mert mi egyebet tehet a nemzet, minthogy többséghez juttat egy pártot. Megvolt a függetlenségi többség: de a függetlenségi programot megvalósítani, csak leg-

kisebb részében is megvalósítani — nem tudtak.

Ha pedig egy program nyilvánvalóan megvalósíthatatlan, azt gyakorlati politika alapjára tenni észszerűleg nem lehet. Mert mi egy politikai program? Mindannak összefoglalása, amit egy párt — a hatalomra jutván — megvalósítani akar s tudja, hogy meg is valósíthat. A personal-unióról pedig mindenki tudja, hogy meg nem valósítható.

Ámde kétségtelen, hogy a függetlenségi jelszónak a magyar nép széles rétegeiben óriási varázsa van. De nem a külön banknak, nem a külön vámterületnek, hanem annak, hogy függetlenség! eivalas Ausztriától! Már most kérdeni szabad-e, helyes-e ezt az érzést kibaszni, ezt az érzést folyton szítani, mikor azok, akik szitják, magok nagyon jól tudják, hogy ábrándkép után futtatják e lelkesedő népet s magok sem hiszik, hogy megvalósíthatják azt, amiért való küzdelemre csatasorba állítják híveiket.

Az őszinte eljárás az volna: kijelenteni, hogy rá állnak a 67-es kiegyezés alapjára s mint hatvanhetes párt — mert akinek nem programja a 67-es eltörlése, az 67-es párt — követelni az önálló bankot, a külön vámterületet, mind oly programpontra, amelyet a 67: 12. törvény cikk egy betűjének az eltörlése nélkül is meg lehet valósítani.

Azt kérdik talán, hogy mi a kü-

lömbőség a közt, ha valaki, mint függetlenségi párt ija programjába a külön bankot, vagy mint 67-es? Óriási különbség van. Leveti a függetlenségi csillogó pártot — mely, mint tudjuk, ma csak szemfényvesztést jelent — s ezzel a kérdés annak állítatik oda, ami, t. i. gazdasági kérdésnek. Ezzel megvalósulása is sokkal könnyebbé válnék, mert nem kísérné a király részéről a függetlenségi törekvés gyanuja.

De főfontosságát abban látnám mindennek, hogy a nemzet, a nép széles rétegei visszanyernek fogékonyságukat saját reális és fontos érdekeik felismerése iránt; amire most, mikor a függetlenség csillogó kristálya által hypnotikus áramba vannak merítve, képtelenek.

Minden társadalmi osztálynak meg vannak a maga életbevágó fontos érdekei, amelyeket, ha élni, ha virágozni akar, éber küzdelemben kell megvédeni más osztályok ellentét-s érdekeivel, vagy legjobb esetben nemtörődőséggel szemben. Itt vannak a kisgazdák, a kisiparosok, a kereskedők, hivatalnokok, a kereső intelligencia, a fejmunkások: ezeknek mindnek csak azon jár az eszük, hogy milyen színű kardbojtot viselnek a tisztek meg a csendőrök, hogy a kaszányában jobbra át ot vagy rechtsum-ot kiabálnak-e és nem törődnek azzal, hogy magas állatvám miatt oly drága lesz a hus, hogy ünnepnapra is ritkán

Részvéthangok.

Egy nemrég elhunyt debreczeni ifju emlékére.)

Mért szóltok oly busan éronyelvű harangok?
 Ényomott sóhajtas: újra miért hallok?
 Nem titok előttem:
 Mért zokog a szive egy hű gerlepárnak,
 Lecsúggestett fővel folyvast miért jarnak
 Künn a temetőben.

Szomorú történet. Oh jő hol is kezdjem?
 Egy ifjut temettek nem rég Debreczenben
 Hangos zokogással.

Nem volt szem, amelyből könny ne hullott
 [volna,
 Amikor állt az a szomorú gyaszpompá,
 S felhangzott a gyaszdal...

Indulj már az utra; ez a te nászutad...
 Lelkesedek irányt a megnyitott eg mutat,
 Ifju szép levente.
 Hírtodon a szellő utolára csókol,
 Ha avány fényével bucsut int utólszor
 A napnak lemeate.

Egyetlen fiu volt. Ugy tündökölt éppen,
 Mint a fényes csillag tündöklik az ézen,

S lehullott egyszerre...
 Napfényre sórétség, — öröme bubánat;
 Villámcsepap volt ez, mely hirtelen támad
 A szülőkebelre.

Egy osillaggal így lett kevesebb az égen.
 S egy édes anyának kesegő sziveben
 Most örökös gyász van...
 Viruló ifjuság! mért vész el oly hamar?
 Tavaszra miért jön sárguló bus avar
 Gyors egymasutában!

Benne volt reménye a szülőkebelnek.
 Róla szőtt álmaik óh már be nem telnek!
 S i ökte had' irjam:
 B nne reméheté e sokat kiállt hon
 Főnelni támaszát nagy harci tusáson,
 S ő már lenn a sirban!

De ne zúgódjunk. Ne bántsuk az eget!
 Vee perbe szállni nem szabad — nem lehet
 A föld emberének.
 Ifju, — avagy öreg, mindegy a halálnak;
 Király es a koldus egyként porba szállnak,
 Kik porból levének.

Egyedül Istennél lehetünk csak vigaszt.
 Ha csapassai sujt, Ó segít viselni azt —
 Mind a két kezve...

Törüljétek le hát azt a fájó könnyet,
 Fájdalmat is így elviselni könnyebb,
 Ha a nit vezérel.

Az ifju szép lélek újra Istené lett
 Ott, — hol szebb a tavasz, boldogabb az élet,
 S nincs halál se többé.
 Mért ima szali föl egekbe annyiszor,
 Uj élete ket a szendergő földi por
 S elni fog örökké.

És te aludd addig édes siri álmod,
 Ki mar a szebb hazat színrel-szinre látod
 Nagy jutalom képpen!...
 Ha majd út az óra, mi is hozzád térünk.
 A viszontlátásig imádozzál értünk
 Óda feun a mennyben.

Dömötör György,
 tiszaióki rk. piébanos.

A párba.

Irta: Gardonyi Géza.

Az eset elsiate nem látszott különösnek.
 A papa tizenegy órakor, kikeményített
 fehér ingbe és fekete kabatta öltözött. Azt
 mondta, névnapi ebéde meg Budara, va-
 am Miklóshoz Deuán sóban felbők

Képeslapokból nagymennyiségű HARMATHY Fűvészkert utóza 14.
 újdonság érkezett a Antiquáriumban Tűzoltóság! Tűzoltóság!
 Tűzoltóság! Tűzoltóság!

jut, hogy népoktatásunk elmaradt, hogy messzi vidékeken nincs orvos, hogy százezreket visz el a tüdővész és száz-
ezrek vándorolnak ki. A századnyelvért láttam már pártot felforgatni az országot, de hogy a tüdővész, hogy a kivándorlás pusztítása pártba sorakoztatta volna az embereket, amely párt követeljen e bajok megszüntetésére minden, de minden eszközt — olyan pártot még nem láttam.

Mert minden enerziáját a kisémbereknek elnyeli a függetlenségi ópium és ettől a bódulattól elernyedve nem törődnek testökkel, lelkekkel, jelenökkel, jövőjökkel.

Aki a népet szereti, annak segíteni kell a közjogi jelszavak uralmát megtörni s a felcsudott népet önön életbe vágó érdekei felismeréséhez juttatni.

Ünnepi szélcsend.

Képviselőválasztási mozgalmak.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délelőtt hédervári birtokára utazott s ott tölti a húsvéti ünnepeket. Ezzel mintegy hivatalosan beállott az ünnepi esőnd a politikába. A többi miniszterek is megkezdtek az ünneplést és a jelöltek nagy sokasága előzönlötte a kerületeket, hogy az ünnepek alatt kitapasztalják a választók hangulatát. Az ünnep után kezdődik meg a tulajdonképeni agitáció. A jövő héten a pártvezérek körutrá indulnak az országban *Tisza* István gróf, *Justh* Gyula, *Kossuth* Ferenc, *Apponyi* Albert gróf kedden vagy szerdán fogják megkezdeni az ország bejárását. A választási mozgalmakról és a politika egyéb híreiről itt következnek távirati tudósításaink:

A miniszterelnök húsvétja.

A „Bud. Tud.” jeleenti: *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök ma délután két órakor titkára, *Bárczy* István dr. kíséretében Budapestről Hédervárra utazott, ahonnan vasárnap reggel visszatér Budapestre, hogy fogadja a tiltakozó meuegyszertágu küldöttségét, amely a Vigadóban

tartandó nagy tiltakozó gyűlés után szándékozik öt felekeresni. A miniszterelnök a után valószínűleg megint Hédervárra utazik és csak a húsvéti ünnepek után, kedden reggel tér vissza a fővárosba.

Búcsu a házelnöktől.

A képviselőház tisztikara ma búcsuzott el *Gál* Sándor házelnöktől. A tisztikar nevében *D-ssewffy* Arisztid elnöki tanácsos mondott búcsubeszédet, megköszönve azt az atyai szeretetet, amiben *Gál* Sándor részeltette a Ház tisztikarát. *Gál* Sándor meleg hangon köszönte meg az üdvözlést, a szeretetnek és ragaszkodásnak ezt az őszinte megnyilvánulását s teljes elismerését fejezte ki a Ház tisztikarának lelkiismeretes munkásságáért.

Új főispánok.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Eszterházy* Kálmán grótot Kolozs megye és Kolozsvár s ab. kir. város *Crausz* Istvánt Nyitra vármegye és *Gyalokay* Sándor törvényszéki elnököt Csik vármegye főispánjává kinevezte.

Verseczről táviratozzák, hogy a város törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén tárgyalta a *Lánier* Tibor bárónak *Versecz* vár s fő-pájává történt kinevezéséről szóló leiratot. A törvényhatóság 80 szavazattal 10 ellenében elhatározta, hogy az új főispánt a szokásos ünnepségek között iktatja hivatalába.

Választási mozgalmak.

A *szolnoki* nemzeti munkapárt tegnap megalakult. Hattagú bizottságot választott, amely a központtól jelöltek kérésére Nagy Emi Kossuth-pártival szemben.

Aradon a nemzeti munkapártnak tudvalevően *Tisza* István gróf a jelöltje. *Barabás* Bélának, a Kossuth-párt jelöltjének *Tiszán* kívül *Justh*-párti ellenjelöltje is lesz.

Kisjenőn a nemzeti munkapárt *Wenckheim* László grótot jelölte, a kerület eddigi *Justh*-párti képviselőjével, *Lázár* Zoárdal szemben, aki a kerületben elvesztette lábát a talajt.

A *hosszupályi* kerületben a nemzeti munkapárt jelöltjének, *Beóthy* László volt bihari főispánnak a győzelmé minden kétségen felül áll, *Fisch* Erő debreceeni birtokossal, a *Justh*-párt jelöltjével szemben.

Turócszentmártonból táviratozzák, hogy *Justh* György, a szucsányi kerület volt képviselője, ma nyílt levelet intézett választóihoz, akikkel közölte, hogy belépett a nemzeti munkapártba, egyúttal bejelentette, hogy a kerületben nem vállal több mandátumot.

szálltak a kis szobába. A két gyermek sűrűn faggatta a mamát, hogy hol van a papa? miért nem ebédel itthon a papa? és hogy haza jön-e a papa vacsorára?

A fiatal mamán egy gondolat borzongott végig. S enél a gondolatától azt hitte, elájul. Mert rettenetes ember az a papa. A multkor is éppen ilyen mosolygósan, ünnepiesen távozott hazuról; púna szőke szakállalval megoskizdozta a két gyermek nyakát, s a mamának a szemére is rácsókolt (milyen ravasz!), azután egy óra muva bepólyázott fejjel hoztak haza. Duellált. Négy foga most is ott van valahol a vivóteremben.

Csak most rémlik vissza a mai búcsuzása; mikor a kis Gizellát megoskizolta, azt mondta: „Pá, kis Murillo-angyal!” mikor pedig a Sándorkát emelte föl, azt mondta neki: „Jól viseld magadat!”

Vuágos, hogy a Murillo név a „morituri te salutant” eszmetársulása folytan jött az ajkaira; s hogy a kis Sándornak jó magaviseletet ajánlott, az is érthető.

A fiatal mama a két tenyerébe szorította az arcát, mintha az emlékezetéből akarná kisajtolni, hogy a gapa szemében csillogtak-e könnyek vagy nem, amikor eltávozott.

A két gyermek felmászott a kanapára. Gizel a azt hitte, hogy a mama pajzankodásból takar a el az arcát. Neretett rá és lebontotta az ujjait.

A mama szeméből könnyek perogtak. A két gyerek csöndes álmélkodással nézte a tejfehér arcon legördülő gyöngyöket.

— Ni, a mama sir.

A fiatal mama idagesen vert az asztalon álló csengetyű gombjára. A Náni befutott.

— Igazat szóljon, — rebagett-sápadtan a cselédre — nem vett ma valamit észre, mikor az ur elment?

A cseléd arcan látszott az észrevevésben való utólagos igyekezet, de bizony hiába.

— A szemei könyvesek voltak, ugy-e? — vallatta a fiatal asszony tovább a leányt.

— Könyvesek? Nem: egy cseppet se voltak könyvesek.

— Mit csinált az ur, mielőtt elment?

— Fel és alá járkált a szobában.

— Járkált? Az rettenetes!

— Járkált és később irt is.

— Irt is? Hiszen ez borzasztó!

— Bizony borzasztó! — ismételte a leányzó bamba tekintettel.

A fiatal mama az íróasztalhoz suhant. Reszkető ujjakkal autatta át az írókát és a papirosokat.

Az asztalon ott feküdt egy tarka c-m-táblájú könyv: „Kiért üritsük a pohárt?” Oh, milyen furfangos! El akarja hitetni, hogy nem végrandeletet készített. Bizonyosan ott van a végrandelet a zsebében.

Újra a diványra rogyott, a gyermekek

A városi tisztviselők fizetésrendezése.

Vecsey főjegyző javaslata.

A koalíciós kormány távozásával egyszersmind az a szellem is eltűnt a belügyminiszteriumból, amely mindenféle mesterséges eszközökkel utjába állott a magyar városok fejlődésének. Különösen *Debreczen* város közönségének a haladásra irányuló törekvéseit tartóztatta fel ez a szellem. A sajtóban és a város törvényhatósági meg egyéb bizottságaiban vége-hossza nem volt ama sérelmek felsorolásának, amelyeket a koalíciós belügyminiszter zudított *Debreczen* városára azáltal, hogy a törvényhatósági bizottságnak a város modernné való fejlesztésére irányuló határozatait hosszú hónapokig, sőt esztendőig is elintézetlenül hevertette.

Ezek közé a sérelmek közé tartozott a városi szervezési szabályrendelet elintézésének a késleltetése is. Mint ismeretes, a törvényhatósági bizottság 1908. augusztusában tartott közgyűlésén alkotta meg a szervezési szabályrendeletet, amelynek kormányhatósági jóváhagyását sem a felterjesztések özőnével, sem deputációzásokkal, sem egyéb kiincselésekkel kieszközölni nem sikerült.

Végre azután megjött az a politikai szélütés, mely sirba helyezte a koalíciós kormányt. *Khuen-Héderváry* gróf, az új belügyminiszter, híven adott programjához, melyben a magyar városok fejlődésének előmozdítására tett fogadalmat, *Domahidy* Elemér főispán közbenjárására hamarosan elintézte a városi közgyűlés határozatát és — mint jelentettük — két héttel ezelőtt jóváhagyta a szervezési szabályrendeletet, csupán a városi tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozó fejezet módosítását kívánta, alapul jelölve meg a megyei tisztviselők fizetését.

A belügyminiszter által megjelölt elvi alaphoz alkalmazkodva *Vecsey* Imre városi főjegyző átdolgozta a fizetésrendezés tervezetét, amely fizetési osztályokba sorolja a tisztviselőket s az egyes osztályokban három

mellé, akik féltéken dugták össze szőke kis fejüket.

— Oh Náni, — zokogta a fiatal asszony — meglehet, hogy én ebben az órában özvegy vagyok.

Hevesen intett a cselédnek, hogy távozzék a szobából, azután ölébe vonta a két kis szőke gyermeket és fildokló zokogással mondotta nekik:

— Szegény kis árvák; a papa meghalt...

A két apróság néma megijedéssel húzódott a mama ölébe. A fall óra s omoruan tiktaktolt. A nap árnyakokat festett végig a szőnyegeken.

Egyszer csak fiakker dübörgés hallatszik. Az özvegy felszökötta az ablakot. Most hozzák!

A fiakker körül odalenn csakugyan szokatlan mozgás támad. A kocsis a bakról visszafelé hajolva néz be a kocsiába. Azután kiszáll egy cilindres ur. Még valamit beszél be az ablakon.

Oh, ismerjük már az eféle előmozgoló-dást: ez a vészmadár.

De mit nevet odalenn az a néposoport?

— Oh bizonyosan azt neveti, hogy a sebesült be van pólyázva! A nép szivtelen! A nép nem érzi az árván maradt család szenvedését.

A fiatal asszony ideges remegéssel

fokozatot rendszeresít, hogy ezáltal a tisztviselők automatikus előléptetéshez jussanak. Az új tervezet minden tekintetben kitűnő munka, alapos és gondos tanulmányok eredménye s hogy ilyen rövid idő alatt elkészült, az abban a körülményben leli magyarázatát, hogy Vecsey Imre már 1908-ban készített egy hasonló irányelveken alapuló tervezetet, amelyet azonban az egyes bizottságok nem fogadtak el. Ha a közgyűlés 1908-ban a főjegyző elaborátumát teszi magáévá, ma már teljes egészében életbe léphetett volna a szervezési szabályrendelet.

A főjegyző által készített fizetésrendezési javaslat főbb adatait az alábbiakban ismertetjük:

Polgármester fizetése 12,000 korona, lakbéré 2000 korona, pótlék 1000 korona

Főjegyző, főkapitány és árvaszéki elnök fizetése (VI. osztály) 6400, 7200, 8000 korona, lakbéré 1600 korona.

Tanácsnok, főszámvevő, főügyész, főmérnök, t. főorvos (VII. osztály) fizetése 4800, 5400, 6000 korona, lakbéré 1280 korona.

Árvaszéki ülnökök, két rendőrkapitány, mérnökök, építész, erdőmester, főszámvevő-helyettes, I. és II. aljegyző (VIII. osztály) fizetése 3600, 4000, 4400 korona, lakbéré 1040 korona.

Alügyész, két III. és IV. aljegyző, két rendőrkapitány, főlevegőtáros, házipénztáros, számvevő és erdőész (IX. osztály) fizetése a 3. fokozatnál kezdődik 3200, 3400, 3600 korona, lakbéré 800 korona.

Négy rendőrfogalmazó, adótitkár, adó-és gyámpénztárnok, főgyám fizetése (IX. osztály 5-ik fokozatnál kezdődik) 2600, 2900 korona, lakbéré 800 korona.

Négy rendőrfogalmazó, kerületi orvosok, vágóhídi igazgató, városgazda, házipénztári ellenőr, számtiszt, rendőrfelügyelő, tanácsos igazgató és kiadó, építőmester fizetése (a X. osztály 3-ik fokozatánál kezdődik) 2400, 2600, 2800 korona, lakbéré 720 korona.

Birtoknyilvántartó, vámfelügyelő, adó-és gyámpénztári ellenőr, adótitkár, mátai biztos, mérnöki rajzoló fizetése (a X. osztály 5-ik fokozatánál kezdődik) 2000, 2200 korona, lakbéré 720 korona.

Adótitkár, pénztártiszt, vágóhídi ellenőr, leltárbiztos, rendőrkapitányi igazgató és kiadó, polgári és mezőbiztosok, népfőiskola-nyilvántartó, I. kórházi biztos, szállásmester, külső állatorvosok, irodatiszt, levéltáros, vágóhídi

teszi be az ablakot és maga siet az ajtót felnyitni. A cilinderes ur lassan, bizonytalan lépésekkel ropogtatja fel a cipőt a lépcsőkön. Olykor megáll. Bizonyosan szon gondolkodik, hogyan adja fel a keserű poharat.

Végre itt van. Ünnepies fekete öltözet. Vörös arc. De mi lehet: most tanul állni?

— Na-na-naccsád — dadogja komoly ünnepi arccal — én vagyok az a bizonyos Mi-Mi Miklós.

— Csak a tárgyra uram, mit jelent sen az, hogy a férjemet kocsin hozták haza? Meghalt?

A hírnök olyan csodálkozóan meresztgeti a szemét, mintha minden kérdésre volna készülőve, csak éppen erre az egyre nem.

— Az égre uram, hát mi történt? Már meghalt, ugy-e, már meghalt! . . . Oh jaj nekem . . .

A gavallér nekitámaszkodott háttal a folyosó falának és tagadólag intett kezével, fejével; azután keresztbeálló tekintettel hamiskás mosolylyal hebegte:

— Ajj! ajj! Dehogyan halt . . . Legyűrte egy kicsit a pezsgő. De ne méltóztaték sírni . . . naccsád — s a mellére mutatott nagy önérzettel, miközben majdhémm lesett a lábáról — én fővezetem . . .

gépész fizetése (a XI. osztály 3-ik fokozatánál kezdődik) 1800, 2000 és 2200 korona, lakbéré 640 korona.

Közigazgatási gyakornok, irások, végrehajtók, II. kórházi biztos, katonaiügyi igazgató, büntetés-pánczérvégrehajtó fizetése (a XI. osztály 5-ik fokozatánál kezdődik) 1400, 1600 korona, lakbéré 640 korona.

A városi tanács ma egész nap tárgyalta a főjegyző javaslatát és beható eszmecsere után teljes egészében magáévá tette azt. A javaslat most a jog és pénzügyi bizottsághoz kerül, mely a jövő héten veszi tárgyalás alá a fizetésrendezés tervezetét s a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti erre vonatkozó javaslatát.

Hima és a detektívjei.

A királyi tábla ítélete.

A budapesti ítélőtábla ma tárgyalta azoknak a detektíveknek az ügyét, akiket Hima Sámuel kizsákkal vádol. A múlt évben nagy pénzküldemény tűnt el az Irányi-ucsi postahivatalból. A lopás gyanúja Hima Sámuel postaszolgárára irányult s a rendőrség Himát másnap délelőtt le is tartóztatta. Az őrizet alá vett postaszolgát két nap múlva a rendőrség szabadon eresztette, mert nem lehetett bebizonyítani, hogy ő a tolvaj.

A postaszolga ekkor följelentést tett a rendőrségnek, hogy október 22-én, délután négy óra tájban a rendőrségi épület 126 számú szobájában négy detektív brutális módon megverte és megkínította, hogy illy módon csikarjanak ki tőle beismerő vallomást. Elmondotta, hogy a detektívek szíjakkal megkötözték, agyba-főbe verték, majd az asztalra fektetve, lábaira ültek.

Boda Dezső főkapitány szigorú nyomozást rendelt el a brutális detektívek ellen s a nyomozásnak az lett az eredménye, hogy a főkapitány Őrsi Sándor és Keller Mihály detektíveket felüggesztette állásuktól s megtiltotta ellenük a fejelentést hivatalos hatálommal való visszaélés büntetése és súlyos testisértés vétsége miatt. A megindult vizsgálat folyamán kiterjesztették a vizsgálatot Talos és Ambius detektívekre is, de ezek ellen a vádtanács megszüntette az eljárást.

A befejezett vizsgálat után a kir. ügyészség vádiratot adott be Őrsi Sándor és Keller Mihály detektívek ellen hivatalos hatalommal való visszaélés büntetése és súlyos testisértés vétsége miatt. A két detektív képviselőjében dr. Weisz Ödön védő az ügyészi vádirat ellen kifogásokat adott be. A kifogásokban rámutatott azokra az ellentmondásokra, amelyekbe Hima Sámuel különböző alkalmakkor történt kihallgatásai folyamán keveredett és hogy Hima eleinte négy detektívet vádolt meg azzal, hogy bántalmazta. Felemlítette a védő, hogy Hima szabadon bocsátása után két nap múlva tette meg feljelentését a detektívek ellen s a rendőrség előtt történt bántalmazásáról föltesse hatóságának említését nem tett, mikor a lopásra vonatkozólag kihallgatják. S végül azzal védekeztek a detektívek, hogy ők a kötelességüket teljesítették. A törvényszék vádtanácsa a detektívek ellen a bünvádi eljárást megszüntette, mert úgy találta, hogy Hima vallomása megbízhatatlan. — Egy tanu volt, Bonyhai Józsefné, aki azt vallotta, hogy halotta Hima jajgatását. Bonyhairól azonban megállapították, hogy ideges, azonkívül más tanuk, akik közelebb voltak a detektívek szobájához, nem hallottak semmit. A súlyos testisértés vádjára vonatkozólag azt állapította meg a vádtanács, hogy Hima elienszegült s ezért meg kellett kötnöni, a sérülései pedig a kötelekektől származtak.

Az ügyész felfolyamodására az ügy az ítélőtáblához került, amely ma tárgyalta a Hima-estét. A tábla ugyanazt az álláspontot foglalta el, mint a törvényszék vádtanácsa s így a megszüntető határozat ma jogerős lett.

A debreczeni kamara ösztöndíjai.

Iparos- és kereskedő ifjak részére.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara pályázatot irt ki a folyó évre megálapított következő ösztöndíjakra és jutalmakra:

1. Tanulmányvutazási ösztöndíj iparos-ifju számára, külföldi utazásra, 600 korona.
2. Szabó Kálmán utazási ösztöndíj két, egyenként 300 koronás, egyike iparos, másika kereskedő ifju számára.

3. Iparos önállósítási ösztöndíj két, egyenként 200 koronás, Debreczenben felszabadult jóra való iparos ifju részére.

4. Munkásösztöndíjak, 50, egyenként 100 koronás és hat, egyenként 50 koronás jutalomdíj és okmánykitüntetés.

E négyfajta ösztöndíj pályázati lejárata 1910. május 15.

5. Szakiskolai ösztöndíjak. A debreczeni fémipari szakiskola tanulóinak 7, egyenként 200 koronás, a szatmári faipari szakiskola tanulóinak 3, egyenként 150 koronás, más idegen ipari vagy kereskedelmi szakiskolák tanulóinak 4, egyenként 150 koronás ösztöndíj.

6. Kereskedelmi iskolai ösztöndíjak. A debreczeni felső kereskedelmi iskola tanuló részére 3, egyenként 200 koronás ösztöndíj, ezek közül kettő tandíjmentességi.

A szakiskolai és kereskedelmi iskolai ösztöndíj pályázatok határideje: 1910. július 15.

7. Tanoncziskolai kitüntető érmek a kerület tanoncziskoláit jeles eredménnyel végző iparos- és kereskedő tanulók részére, az iskolai igazgatóságok javaslatához mérten, összesen 100—110 nagy ezüst-érem, okmányokkal.

Általános feltétel, amennyiben más kikötés nincs, az, hogy a pályázók a debreczeni kamara kerületében illetékes jóra való szegény ifjak legyenek s első sorban jönnék figyelembe a kereskedők és iparosok gyermekei.

Ezenkívül a kamara a kereskedelemügyi miniszter megbízása folytán pályázatot irt ki:

8. Goldberger-féle „Erzsébet” ösztöndíjakra 10, egyenként 300 koronás segélydíj iparosok özvegyei számára és a

9. Voigtlander-féle 2 egyenként 1150 koronás ösztöndíj önállósulásra törekvő iparosok számára. Lejárata: 1910. ápr. 15.

Betegség elől a halálba.

Öngyilkosság Hosszupályiban.

A szomszédos Hosszupályi községben ma egy fiatal családos ember felakasztotta magát. Régióta gyógyíthatatlan betegség gyötörte s gyötrelmeinek elmúlását hiába remélte, ma délelőtt aztán véget vetett örömtelen életének. Az öngyilkosságról hosszupályii tudósítónk a következőket írja:

Beke Lajos napszámosember még fiatal korában szerzett valami betegséget, ami ellen hiába kezelték orvosai, Beke mindent megkísérelt, a tőle telhetett szerény áldozatokat meghozta, hogy kigyógyíttassa magát, de ez nem sikerült. Csak nemrégiben nősült s fiatal feleségével és kisgyermekével látszólag boldog életet élt.

A valóság azonban az, hogy Beke régi betegsége megújult s végleg elvette a fiatal, mindössze 31 éves, egyébként erős szervezetű ember életkedvét. Beke életunt lett s az öngyilkosság gondolatával foglalkozott.

Ma délelőtt elküldte hazuról feleségét kis gyermekével egyik ismerősükhöz s míg az asszony oda volt, Beke a szobában a padlógerendára felakasztotta magát. Nem sokára hazaiott felesége s látta férje borzalmas tettét. Bekét azonnal levágták a kötélről, élesztgetni kezdték, de már késő volt: Beke Sándor megszabadult minden földi betegségtől.

Az esetről értesítették a debreczeni királyi ügyészséget, mely a hosszupályii előjáró ág jelentésének vétele után a temetési engedélyt megadta.

A képviselőházi merénylet

Bizonyítékok a tervszerűség mellett.

Justh Gyula mosakodik.

A Justh-párti volt képviselők véres merénylete ügyében megindított nyomozás gyors tempóban halad előre. Ma nagy számmal hallgatott ki a fővárosi rendőrség bünyügyi osztálya tanukat, a kiknek vallomásából megállapítható, hogy merénylők előzetes megállapodás után hajtották végre az undorító büntetést.

A bünygyben ma végre Justh Gyula is hallatja szavát. A temperamentumos, fokos-tulajdonos éppenséggel nem látja szükségét annak, hogy a banditákat kilökje pártjából, sőt ellenkezőleg: el szeretné vonni a merénylőket az igazságszolgáltatás keze alól.

A megsebesült miniszterek.

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter állapotában tartós a javulás, a kötést azonban még mindig nem lehet eltávolítani a szeméről. A miniszter mindméllett akadálytalanul végezheti hivatalos teendőit. Ma is nagy számmal érkeztek részvételi-átok Serényi grófhhoz, aki a husvéti ünnepeket Budapesten fogja tölteni.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnökhöz szintén tömegesen érkeznek részvételi-átok. A mai napon Aehrenthal gróf közös külügyminiszter, Bienerth báró osztrák miniszterelnök, Paar gróf és Bolfras báró, a király főhadsegédei telefonon érdeklődtek a miniszterelnök állapota iránt.

A fővárosi polgárság tiltakozása.

A főváros kerületeinek vezérferiai ma délben Fényes Samu dr. elnökle a slatt értekezletet tartottak, hogy előkészítsék a képviselőházi merénylet ügyében vasárnapra egybehívott tiltakozó nagygyűlést. Az értekezleten bejelentették, hogy a mozgalomhoz a főváros összes kerületei csatlakoztak, ugyancsak a demokráták is részt kérnek maguknak a tiltakozásból.

Justh és Polónyi mosakodásai.

Justh Gyula ma nyilatkozatot tesz közzé, mely szerint pártjában a hetfői ülésre vonatkozólag semmiféle irányban sem volt megbeszélés, de nem is lehetett. Ami történt — folytatja tovább Justh — spontán megnyilatkozás volt. Őneki az álláspontja, hogy amit a képviselő mond vagy tesz, azért csak a parlament vonhatja felelősségre, tehát bírói eljárásnak nincs helye; be kell várni, míg az új parlament összeül és ennek a dolga az intézkedés.

Polónyi Géza szintén kiadott egy nyilatkozatot. Tagadja, hogy ő lett volna a merénylők fehbujtója.

Aki szintén underodik.

Szólnokról táviratozzak: Kóvér János nagybirtokos, jásznagykunszónokmegyei függetlenségi párt elnöke, levélben közölte Justh Gyulával, hogy kilép a pártjából. Elhatározását a március 21-iki képviselőházi gyűléssel okolja meg, mert — ugymond — nem akar egy pártban lenni büntetésekkel.

A mai tanukihallgatások.

A kihallgatást ma reggel Barta Endre fogalmazó Ferber Gyula képviselőházi tisztviselővel kezdte meg. Ferber azt vallotta, hogy látta, amikor Zakariás János az asztalhoz ugrott, egy hatalmas barna törvény-

könyvet ragadott fel és azt a miniszter felé sújtotta. A könyvnek csak a csücske érte Khuen-Héderváry gróf arcát, de ez elég volt arra, hogy megsebezze. Látta továbbá Hoffmann Ottót is hősködni ez Serényi gróf felé sújtott olyan tárgyakat, amiket hirtelenében nem lehetett megkülönböztetni a többi repülő jószágtól.

A mai nap második tanuja Fischer Gyula hírlapíró volt, aki nem maga j lentkezett, hanem idézést kapott, mert Hencz Károly azt mondotta vallomásában, hogy őt Fischer figyelmeztette arra, hogy valami készül. Fischer szó szerint a következőket vallotta:

— A lázas, izzó hangulatból joggal következtethetem, hogy valami rendkívüli készül. Közvetlen az ülés megnyitása előtt egy-két perccel kihívtam a teremről Hencz Karolyt. Ennyit mondtam neki:

— Valami készül, maga elég erős ember; üljön a miniszterelnök háta mögé és ne menjen el onnan.

Biztos tudomása arról, hogy készül valami, nem volt, de már tíz nyolc év óta bent dolgozik a Házban és így a viharok készülő dőléit már ismeri. Magából a tumultusból ő semmit sem látott, mert amikor a miniszterelnök felkelt és elhagyta helyét, ő azt hitte, távozik a teremről és akkor ő is aiment a karzatra.

Nyegre László volt képviselő, aki a támadás alatt szintén a miniszterelnök háta mögött ült, azt vallotta Koródi Béla rendőrfogalmazó előtt, hogy magából a támadásból részleteket nem látott. Nagy csoport képviselő verődött össze a miniszterelnök körül és ekkor az ő. Nyegre fejéhez repült egy törvénykönyv. Ő felemelte a fejét, hogy a repülő tárgyak ellen védekezzenek és egy tentatortót így módon elhárította magától. Hogy kik dobálták, azt nem látta.

Legérdekesebb Eszterházy Móric gróf volt képviselő tanuvallomása. A gróf tudvalevőleg a hátával védte a miniszterelnököt és ekközben őt magát is erős utlegek érték.

Tóth rendőrkapitány haligatta ki, aki előtt ezeket mondta:

— Amikor láttam, hogy jön a förgeteg, siettem le a középre. Khuen Hédervári miniszterelnök rendületlen nyugalommal állt s nem is kíséreltem meg őt kifelé tuskolni, mert tudtam, hogy hiábavaló is lett volna ez a fáradozásom. Szemben álltam hát vele és a „történeti esemény“ hatása alá helyeztem magam. Mondhatom, nem tartozik a legjobb dolgok közé ilyen történeti esemény passzív szereplőjének lenni. Valóságos ütlezgapor, kemény tárgyak, öklök, könyvek kerültek közeli ismeretségbe a hátammal. Mikor hazamentem, sok harci emléket, kek és vérös csikokat fedeztem fel magamon. Annyit láttam, hogy Markos és Zakariás, továbbá Hoffmann volt kollégáim után leginkább a gyakorlati hazafiságot és az ő hangjukat véltem a nagy harci üvöltésből hallani.

Kihallgatta ma délben a rendőrség Füzesséry István dr. hírlapírót is, aki kijelentette, hogy Szm Pálnak az a tegnapi vallomása, hogy ő előre tudta volna, mi fog történni, nem igaz.

Délután is hallgattak ki tanukat. Csörgő Hugó hírlapíró arról nem nyilatkozott, hogy kik voltak a merénylők, de látta, hogy Eitner Zsigmond a miniszterelnök beszéde közben előre ment s ekkor több Justh-párti

képviselő követte. Az ő meggyőződése szerint feltétlenül kellett lenni előzetes megállapodásnak arra nézve, hogy a miniszterelnököt nem engedik beszélni.

Porteleky László dr. lényegtelen vallomást tett.

Lindner Ernő hírlapíró szerint Eitner Zsigmond előrohanása idézte elő az egész vérengzést. Amikor ugyanis Eitner a miniszterelnök elé lépett és a kezét fölemelte, akkor a Justh-pártiak seregétől előre rohantak.

A főkapitány intézkedései.

A főkapitány utasította a rendőrfőorvosi hivalt, hogy március 29-én, amikor a nyolc nap lejár, vegyen fel újra orvosi látogatást s ettől fog függni, hogy az eljárást könnyű vagy súlyos testi-érzés címén folytatják-e tovább.

A hétfői merénylettel kapcsolatban Boda Dezső főkapitány kijelentette, hogy a bűncselekmény nyomozásának ellenőrzését személyesen teljesíti és az ő személye elég garancia lehet arra nézve, hogy az eljárás a perrendterítésben előirt törvényes formák és szabályok szigorú megtartásával fog megtörténni. A forgalomban levő Justh-párti forrásból eredő ferdtételekből csak annyi a tény, hogy a rendőrség azon fáradozik, hogy a szemtanúk vallomása alapján megállapítsa hitelesen a tényállást és kiderítse a bűncselekmény tetteseit. Csak ezután fogja a rendőrség a terhelteket megidézni, ami elreáthatólag a jövő hét folyamán mag fog történni.

A merénylet elhatározása.

A nyomozás eddigi anyagából már tisztán látja a rendőrség a tényállást. Egy rendőrsztyviselő a következőképpen nyilatkozott a nyomozás eredményéről:

— A nyomozás során a rendőrség annyi bizonyítékot bordsott össze, hogy a vádat azok alapján teljesen felépítheti. E szerint bebizonyított dolog, hogy a merénylet előzetes megbeszélés műve volt. Tanuk vallják, hogy több Justh-párti képviselő már napokkal előbb kijelentették, hogy: meleg map lesz március 21-én. Kiverjük a gránicsárt!

A szövetkezés a merényletre voltaképpen a képviselőházi ülés alatt történt meg. Amikor a miniszterelnök beszéde alatt az elnök megadta az első szünetet, a Justh-párti képviselők a Ház folyosóján gyűltek össze és megbeszélést folytattak a további eljárás fölött. Ebben a megbeszélésben Polónyi Géza izgatta több ízben a képviselőket és ilyen kijelentéseket tett:

— Mindenáron meg kell akadályozni a gránicsárt beszéde folytatásában. Verjétek ki a Házból ezt az embert.

Kétségtelen tehát, hogy Polónyi volt a fehbujtó. A merényletre való szövetkezésről értesültek Hencz Károly, Nyegre László és Pescha Miklós képviselők, de már nem volt idejük a veszedelemről figyelmeztetni a miniszterelnököt, sem pedig elvarátáikat, mert megnyílt az ülés és a miniszterelnök szólásra emelkedett, Hencz Nyegre és Pescha tehát a miniszterelnök mögött foglaltak helyet, hogy a támadás esetén megvédelmezzék.

Ez a támadás pedig bekövetkezett. Többen látták, hogy Gaál Gaszton és Eitner Zsigmond 20–25 Justh-párti képviselő élén a miniszterelnök felé rohant. A csoport viselkedése határozottan ellenséges volt. Hencz és Nyegre szembeszállottak Eitnerral és

Gaál Gaszton követte, Polónyi Géza, a párt hataga, a Serényi. Kat szedte Gyula, B Eitner és nincs kel 10–12 J jesztik a Eze ban — dapestan

Szin

PENTEK: SZOMBAT: VASÁRNAP: MÉR: DRÁ: HÉTFŐ: HEL: SÁG:

Ún jelentős szombati délután huszárú zseri kinek e „Az em ismert Évát G Luvosi napján elvart a szerep tatója ez elő jeles sz

Rev

A V mai ka jelenet R nagym ban a megtor szakal vetü r töltött mellett nyugo canni tantott nem s tmett a szét lott, c feltün söbb völdöz

a furc mind tést, kik N dések

négy felé. madi tiszte kilép igaz

Gaál Gasztonnal, de mind erősebb gyűrű vette körül őket, előre tört Zakariás János is, Polónyi Géza is és megindult a könyvek, a papírvágó kések, a bronztárgyak zuhantága, amely véresre sebezte Khuent és Serényit. Eddig Polónyin kívül bizonyítottakat szedtünk össze Zakariás János, Markos Gyula, Beck Lajos és Hoffman Ottó ellen. Eitner és Gaál Gaszton szereplése még nincs kellően tisztázva. Ezekon kívül még 10-12 Justh párti képviselőre is kiterjesztik a nyomozást.

Ezek közül a képviselők közül azonban — mint értesülünk — egy sincsen Budapestben.

Színház és Művészet

A színház műsora.

PÉNTEK: — Nincs előadás. —

SZOMBAT: — Nincs előadás. —

VASÁRNAP: Délután *Táncos huszárok*. operette, Mérsékelt helyárrakkal. Este *Ember tragédiája*, dráma. Kisbérlet.

HÉTFŐ: Délután *Elvált asszony*. operette. Mérsékelt helyárrakkal. Este *Mákvirág* Népszimfű. Ujdonosság. Bérletszűnet.

Ünnepi előadások. (A színházi iroda jelentése.) Holnap, pénteken és holnapután szombaton a színház zárva marad. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a „Táncos huszárok” operett keretében, melyben a szíriai halás szerepét Szilassi Etel adja, kinek ez egyike legjobb alakításainak. Este „Az ember tragédiája” keretében, a már ismert fényes kiállításban, bérletszűnetben, Évát Gárdy A., Lucifert Kemény, Adán Ott Lukosi B. a játsza. Hétfőn, ünnep másodnapján délután mérsékelt helyárrakkal „Az elvált asszony” című operett adják, a címszerepben Zsahynéval. Este lesz a bemutatója a „Mákvirág” című új népszimfűnek; ez előadásán S. Bessy Samu a Mákvirág jelenet szerepe is jelen lesz.

Revolverlövés mise közben.

A „lelki forradalom” örültje.

Virágvasárnapon Nagykárolyban, a római katólikus templomban hátrazongató jelenet játszódott le.

Recsey Ede plébános fényes széklettel nagymisét celebrált. Zongorázott az orgona. Abban a pillanatban, mikor az Urfelmutatás megtörtént, a tórdeplő hívek közül egy észszakalu ember kabátja zsebéből egy hatlövetű revolvert vett ki, hat golyóval megtöltötte és aztán az oltár felé célzott. A mellette tórdeplő hívek borzadva néztek a nyugodtan célzó embert és a rémülettől mocannal se tudtak. Az öreg ember el is csatantotta a ravaszt, de a revolver szerencsére nem sült el. A csattanás hallatára Kerekes temetőőr, aki a jobb oldali sekrestye előtt, a szétosztásra váró berkecsomó mellett állott, odarohant a revolveres emberhez, akit feltűnés nélkül a sekrestyébe vezetett. Később rendőrt hívtak és letartóztatták a lövöldözőt.

A rendőrségnél megállapították, hogy a furcsa viselkedésű embert Nagy P. Zsigmondnak hívják. Hatvan éves, berei születésű, református napszámos, egy év óta lakik Nagykárolyban. A hozzá inézett kérdésekre a következőképp felelt:

— Nem skartam senkit megölni. Csak négy lövést skartam tenni a világ négy tájára felé. Egyet az atya, a másikat a fia, a harmadikat a szentlélek, a negyediket Mária tiszteletére. Én Kálvin hitében születtem, de kileptem és megkereszteltem a magamészínálta igaz vallásba. Ez a vallás a Jezus Krisztus

szent vallásából eredő lelki forradalom. Egy akol, egy pásztor. Nem szeretem a papok ceremóniáját. Már két éve, hogy tanítottam a lelki forradalmat, írtam egy cikket a „Közérdeke” újságba, cédulákat osztattam és elszórtam a templomban, nem használt semmit. De most az Isten beszélt az elmém-mel, felvilágosított és azt mondta, hogy a templomban való lövéssel tegyem figyelmessé az embereket a lelki forradalomra.

Arra a kérdésre, hogy nem beteg-e, Nagy P. Zsigmond így felelt:

— Lelekje egészséges vagyok, de testiileg beteg. Örökös fejfájásom van.

— Mióta érzi a fejfájást?

— Két év óta.

Ez az utóbbi mondás mindent megmagyaráz. Két év óta van fejfájása és két év óta hirdeti a lelki forradalmat. Szegény Nagy P. Zsigmondot nem a fogházba, de a nyomozóterembe kell elteyezni.

HIREK

Nyilatkozat.

Az „Esti Hírlap” ma azt a hírt közli, hogy a harmadik kerületben én lépek fel képviselőjelöltnek. Mindazokat, kik irántam eddig rokonszenvvel viselkedtek, nagyon kérem, hogy e hír miatt egy napig se vonják meg tőlem szimpátiájukat, mert nekem legtávolabbi vágyaim között sem él a fellépés. Tisztelettel

Szávay Gyula.

Ünnepi istentiszteletek. Nagypénteken délelőtt a református Nagytemplomban Szele György lelkész tart istentiszteletet; a Kistemplomban János Zoltán lelkész, a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész, az Ispóty-templomban: K. Toth Kálmán lelkész, a Homokkeri imaházban Erdős Károly szénior tart istentiszteletet. Deután a Nagytemplomban Szarka Boldizsár lelkész, a Kistemplomban Szele Miklós lelkész prédikál.

Husvét első napján délelőtt a Nagyttemplomban K. Tóth Kálmán lelkész prédikál. Földes József segédlelkész ágendázik: a Kistemplomban Dicső József lelkész prédikál, Szele Miklós lelkész ágendázik: a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész prédikál, Boer Karoly lelkész ágendázik; az Ispóty-templomban Erdős Lajos dr. püspök prédikál, a Homokkeri imaházban Erdős Károly szénior prédikál, Szarka Boldizsár lelkész ágendázik.

Husvét másodnapján délelőtt a Nagyttemplomban Erdős Károly szénior, a Kistemplomban Orah István hittanhallgató, a Kossuth-utcai templomban Molnár István hittanhallgató, az Ispóty-templomban Bartha Dezső hittanhallgató tartanak istentiszteletet. Deután a Nagyttemplomban Bartha Dezső hittanhallgató, a Kistemplomban Molnár István hittanhallgató, a Kossuth-utcai templomban Erdős Károly szénior, az Ispóty-templomban Orah István hittanhallgató tartanak istentiszteletet. A Homokkeri imaházban husvét másodnapján Szatmáry József legátus tart istentiszteletet.

A miniszterelnök válasza a debreczeni munkapárt üdvözlésére. A debreczeni Nemzeti Munkapárt vasárnapi alakuló nagygyűlése alkalmából — mint jelentettük — táviratilag üdvözölte Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt. Az üdvözlésre ma délután négy órakor érkezett meg a miniszterelnök válasza, melynek szövege itt következik:

Komlóssy Dezső pártelnök urnak

Debreczen.

Öszinte örömmel fogadtam a debreczeni Nemzeti Munkapártnak meg-

alakulása alkalmából küldött szives üdvözlését. Tartisanak ki szilárdan elveik mellett és segítség diadalra partunk zászlóját, hogy győzelmünk az édes hazánk boldogulására az annyira óhajtott gazdasági, társadalmi megerősítés és az eredményes nemzeti munka útján a nemzeti haladás új korszakának kezdetét jelentse. Fogadják hazafias üdvözlésemet.

Khuen-Héderváry.

A cár és a szerb király. Belgrádból táviratozzak: Itt nagy meglepetést kellett, hogy a cár nem tepte fel a szerb király tiszteletére adott lakoma alkalmával azt a rendjét, melyet Péter királytól kapott, hanem Péter király azon rendjét viselte, melyet nem sokkal ezelőtt az orosz cártól kapott.

Lábmosás a Mátyás-templomban. Budapesti tudósítónk táviratozza: a Mátyás-templomban ma délelőtt tartották meg a szokásos nagycsütörökki szertartást, melyen megjelent József királyi főherceg is család-jával. A hercegprimás helyett Kohl Medárd püspök vezette a ceremóniát. A tizenkét apostolt tizenkét agg budai polgár helyettesítette, akiknek lábmosását a püspök végezte. A lábmosás végeztével a tizenkét agastyánnak új ruhát és egy-egy zacskó ezüst pénzt adott a püspök a hercegprimás nevében.

A debreczeni villamos vasút.

Amint értesülünk, a debreczeni villamos vasút építése rövid időn belül megkezdődik, amennyiben a szerződések néhány nap múlva az illetékes miniszteriumokban jóváhagyást nyernek. Az építési vállalat a jóváhagyás biztos reményében már anyagbeszerzésről is gondoskodik, úgy, hogy az építési anyagok rövid idő múlva már a helyszínén lesznek.

Mért nem számol be a képviselő ur? A nyírbogdányi választókörletben Horváth József dr. lép fel Kossuth-párti programmal. Horváth dr. most plakátokon hozza a nyírbogdányi választók tudomására, hogy csak április 10-én jöhet Kossuth Ferencet a kerületébe, amikor is beszélni fog a választókhoz programbeszede keretében. Keserűsége lejövetelét különös módon indokolja. Többek között ezeket mondja a nyírbogdányi plakáton Horváth dr.: „Tudomásomra kell hoznom, hogy március 29-től április 10-ig sem írásban, sem személyesen itthon lakásomon ne keressetek, mert elteszek zárva a „szegedi Csillag-börtönbe,” mint állami fogoly, Kossuth miatt verkedett parbjom miatt. Roszkor jött, de le kell ülnöm menhetetlen büntetés. Gyülekeztek a Tanácskozzatok higgadtan addig. Bizom igaz jzsen magyar itélőképességeketben.” stb. stb.

Ülés az egyháznál. A debreczeni református egyház arvaugyi bizottsága március hó 26-án délután 4 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart.

Államsegély gyermekek gondozására. Nyiregynázaról jelentik: Szabolcs vármegye alispáni hivatalához ma Khuen-Héderváry Károly gróf belügyminiszter leiratot intézett, amelyben tudatja, hogy a megye területén illendőséggel bíró 7-18 éves gyermekek gondozási díjaival terhelt községek segélyezésére az 1909-ik évre viszszaemenőleg kétezer korona államsegély utalványozott.

Nagypéntek és a kereskedők. A debreczeni fűszerkereskedők, egyöntetű megállapodásuk értelmében nagypénteken déli 1 órakor zárják üzleteiket.

Az Etna működik. Cataniából táviratozzak: A lavafolyam nagy sebességgel nyomul előre és már elérte Lan Leo Rinaci falut. A környező szőlőskerteket és több házat a lava elpusztított. Híre érkezik, hogy az Etnának mintegy tíz kráttere van működésben.

— **Angol uri és női sapkák**, kitűnő keztük, szabotók és illatszerek különlegességek **Frank Testvérek** kalap és uri divat üzletében Piacz és Szent-Anna sarok.

— **Kedvezményes utazás a budapesti Tavasz Vására.** A Budapesten április 7—12-ig tartó Tavasz Vására és iparpártolási kongresszusra felutazni kívánó kereskedők és iparosok kedvezményes utazásra jogosít, egyenként kiállítandó igazolványt kaphatnak április hó 1-ig a debreceni kereskedelmi és iparkamara hivatalától, azon túl a Tavasz Vására rendezőségétől (Budapest Ferenciek tere 9) Ez igazolvánnyal az I és II osztályban egy kocsiosztályt, a III osztályban pedig fél másodosztály jeggyel lehet utazni.

— **Husvétli levelezőlapok** óriási választékban kaphatók Antalffy Józsefnél.

— **A Jelzőlog és Hitelbank** mint szövetkezet Piacz-u. 30. sz. (Unovány ház) kölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett folyósít kezességre vagy betétszázás mellett.

— **Asszonyok egymás között.** Furcsa módon lakoltatta ki Sarkadi Mátyásné kabai lakos lakóját, Mózes Istvánné. Mózesné már több év óta rendszeresen fizető lakója volt Sarkadinénak, csak most maradt el néhány koronával. Ezt a kevés hirtelenséget nem tudta megvárni Sarkadi Mátyásné. Tegnap, midőn lakója nem volt otthon, egyszerűen leszedette ajtóit és a butorokkal együtt ezeket is elvitette. Mózes Istvánné a feljelentést megtette Sarkadiné ellen az ügyészségnél, hol is a vizsgálatot megindították.

— **Kugler cukorka** legjobb husvétli ajándék. Főrtár Hev dűs és Sándornál Kossuth-u. 11. Telefon 54.

— **Eltűnt cipészinas.** Matyi János 13 éves cipészinas szüleinek Arany János-utca 6. számú lakásáról mintegy két héttel ezelőtt eltűnt. Matyi Jánost a múlt év decem berében egy veszett kutya megmarta. A gyermeket ekkor szülei felvitték a Pasteur-intézetbe, ahonnan nemrégiben hozták haza. A betegség alatt elgyengült gyermeket szülei nem eraszították a műhelybe, hanem ott hon ápolták, mig nem a fiu egy szép napon eltűnt hazulról s máig hirt sem adott magáról. Az esetről a szülők jelentést tettek a rendőrségen s kérték a fiu köröztesését.

— **Legnagyobb zeneműraktár,** minden jobb zenemu raktáron van Antalffy Józsefnél.

— **A nap halottal.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál ma a következő haláleseteket jelentették be: Kerékgyártó Imre ref. 72 éves, Szabó Róza ref. 20 napos. Hegyi János r. kath. 49 éves, özv. Imre Gáborné r. kath. 79 éves, Szilágyi Eszter ref. 5 hónapos özv. Péntek Ferencné Várdi Julianna ref. 58 éves.

— **Doktoratus szerzése három hó alatt.** Dr. Dobó jogi szeminarium Kolozsvárt egy könyvet adott ki, melyben részletesen leirt készülesi mód követése mellett az államtudományi doktoratus 3 hó, a jogtudományi doktoratus 4—5 hó alatt megszereshető. Specialis készülesi rendszert ajánl azok részére, akik szigorlatuk letétele előtt Kolozsvárt csak pár napig tartózkodhatnak s ott hon készülnek a szigorlatokra, esetleg irodai, hivatali vagy más teendők végzése mellett. A könyv címe: „Tájékoztató a jogi szeminariumról” s azt a jogi szeminarium vezetősége (Kolozsvárt, Malom-utca 14.) díjmentesen megküldi.

— **Osztálysorsjáték.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

20000 koronát nyert: 20562.

5000 koronát nyert: 85971.

2000 koronát nyertek: 94215 4312

9636 14156 15366 17680 20640 26377 27654

33096 34490 35236 36958 40148 49351 46759

57647 59859 61182 63449 64663 72743 78239

80299 87261 87305 94055 95637 99655.

1000 koronát nyertek: 8331 8554 9029

11896 16105 16823 20449 23339 23561 25366

26564 30085 35201 37176 38513 39043 41042

41833 42588 44059 45466 47672 49358 49662

50219 57236 59571 62725 68535 69739 76471

77218 80345 84044 84514 89309 93376 97750

100933 101848 102261 106831 107561 108146.

500 koronát nyertek: 619 1433 2565

2732 3183 3732 3790 5390 6768 7247 7497

8515 8963 9288 8626 9778 11692 16507 17174

18008 18553 19961 20847 23537 24467 24636

25721 25796 26992 27160 27667 289594 33378

40010 42232 43244 43121 43973 44856 55421

56360 57540 58336 59974 60181 69135 69508

72508 74763 76515 7906 79324 86582 91496

92506 92516 94376 95382 96083 99126 100888

101469 102069 105673 106428 108454.

A többi kihuzott számok 500 és 200 koronát nyertek.

— **Husvétli parfümök** Györfi Testvérek-nél, Piacz-u. 30.

— **Tanuló fizetéssel felv.** Cím kiadóban

— **Egészen új, eredeti husvétli öntözök, tojások, fecskendők és illatszerek** legelőcsöbben Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4. sz.

— **„Ahogy az asszonyok szeretnek, ahogy a férfiak szeretnek, ahogy a leányok szeretnek”** stb. 10 kötet pikáns, finom, naturalisztikus szellemes könyv, kötetje 1 kor. Kapható Aczél antikváriumában.

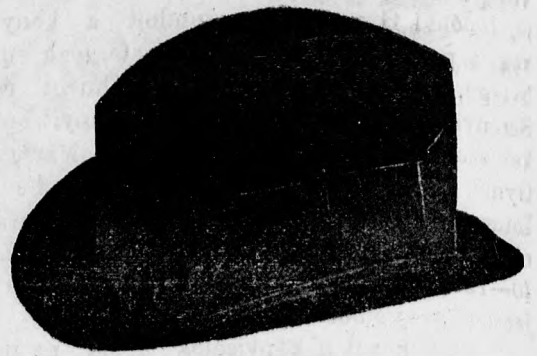
FŐVÁROSI BAZÁR

Debreczen, Simonffy-utca 1 sz. Bérpalota.

Menyasszonyi selyem

métere K. 1:35-től minden színben. — Bérmentve és már oivámolva a házhoz szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot küldünk. Selyemgyár Henneberg Zürich.

KALAP UJDONSÁGOK

Lengyel Samunál

Placz utca 43.

Dr. Gál Zoltán

ügyvédi irodáját
Miklós-utca 1. sz. a.

(Cégely ház, 2-lk kapu)

megnyitotta!

Közgazdaság.

Ingtalan forgalom.

Özv. Böszörményi Beláné Szücs Etelka veszi a debreceni 7546 szjvkben foglalt Göbse-utca 11. sz. házat Kovács Dezsőnével 16480 koronáért.

Hadházi József és neje Kovács Julianna veszi a debreceni 1781 sz. tjkvben foglalt Kertész-utca 2. sz. házat Nagy Mihály és társaitól 5000 koronáért.

Szabó Mihály veszi a debreceni 10000 szl tjkvben foglalt 413 négyszögöl majorsági földet: Pap József és neje Szabó Rozáliától 1800 koronáért.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1910 márc. 23.

Készlet 5—10 olosóbb.

1910. októberi buza	11.31	11.32
májusi buza	13.62	13.63
1910. áprilisi buza	13.72	13.73
májusi roza	—	—
1909. októberi roza	—	—
1910. áprilisi roza	8.51	8.52
1910. októberi zab	—	—
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	7.30	7.31
1909. szeptemberi zab	—	—
augusztusi tengeri	—	—
1910. júliusi tengeri	6.16	6.17
májusi tengeri	—	—

Kesztyük, kalapok, nyakkendők, férfi fehérneműek, illatszerek
legnagyobb választékban
GYÖRFI TESTVÉREKNÉL

Piacz-utca 30. (Dreher-sörarnokkal szemben.)

Ujdonságok: női kézitáskák (ridikül), szivar, cigaretta és pénztárcákban, turbán hajtük és csattokban.

Regény-Csarnok.

Fényes házasság.

(44.) Irta: Vértesi Arnold

A marabu-toll miatt viselt háboru semmi sem volt ehhez képest, mely most tört ki Hildburg báróné és a kis Neszti grófné közt. Mérgezett nyilak repültek oda nyájas pilantások és édes szavak alakjában. A látogatás elmaradt mindkét részről, teljes szívből gyűlölték egymást mindkét részből; hanem azért a fürdővendégek még sokszor látták őket, hogy mosolyogva üdvözlik egymást, kezét fognak és sétálnak is együtt.

A societás eközben lassanként gyűlöngöz. Megérkezett a jeles törvényhozó Szilvássy Jenő báró is, telivér lovával és parfümös üvegesével. Azonban midőn az előkező társaság már-már teljes kezd lenni, Hildburg báróné és Kompoltay Lénke egyszerre váratlanul elhagyják Szilvácot.

— Lenkének ártalmas ez az éles hegyi levegő, — adja okul a báróné.

Es Lenke valóban nagyon sárgadt-nagygyon komoly. Szilvássy Jenő is hiába nyalogkordite, nem sikerült mosolyt csalni ajkára. Az egész világ bámul, csak a kis Neszti nem mutat csodálkozást. On ő előre látott mindent és még meg is sga mindenkin.

— Szegény Lenke! Azt mondják, hogy már anyja is benne volt abban a sörnyű betegségben. És az ilyesmik öröklődik, Mindg felni kell a től, hogy előbb utóbb kitör.

(Folytatjuk)

Napornők,

divatelmék — selymek —
csipkék — díszítések

gyönyörű választékban

Donogán és Somossy

özégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

3. bet. szám.

Hirdetmény.

Tiszacsege község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XX X., 1889: XXXVIII., és az 1891: XVI. törvénycikkekben előirt helyszíni eljárás véget és pedig egyelőre csupán az azonosító **1910. ápril hó 11. napján** az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend

Ennélfogva felszó ittatnak.

1) mindazok, a kik a tjkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadolt előterjesztést kívannak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmek előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átrásra az 1886: XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889: XXXVII. t.-cz. 5., 6, 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogukat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedés kedvezményétől is elesnek.

3) azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Debreczen, 1910. márczius 19.

Dezseő Akos

b-tétszerk. tkvtó.

Ónodl Szabó Károly

kir. tszéki bíró.

727. Telefon 727.

Motor- és Kerékpár ÁLLOMÁS.

Nagy javító műhely.

a Puch, Helical-Premier, Meteor
kerékpárok egyedül raktára. ::

Molnár Testvérek

Egyháztér 3.

Nagytemplommal szemben.

Szép keztyűje

csak úgy lehet, ha

Schön Sándor

keztyü, kötszer és orvosi műszertárában szerzi be

Debreczen, Piacz-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Óriási választék
glaçe svéd és szávasbőr keztyűkben
gyermekkeztyűk minden színben.

Nadrágtartók, harisnyakötők,
Mindenmohá pipero cikkek,
Illatszerek.
Gummi különlegességek.

Magyar Vulkàncementgyár Részvénytársaság

Hézponti Iroda: Budapest. V., Sas-utca 25 szám. — Telefon szám: 107—16.

Gyártalep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű Selypi portlandocmentet, Vulkáporland ocmentet, kítánó minőségűt, mely a portlandocment szabványalt 50%-kal túlhaladja.

Apró hirdetések.

Adás-vétel.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát Beayás Emili villanverőre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapa'ota

Őt is érdeklí! hogy vászon, kanaváz, legfinomabb fehér és színes damaszt-étkészletek, férfi és női szövetek, ugyszintén felöltők, szőnyegek, csipke és szövet függönyök, ágyszerítők legolcsóbb árak mellett beszerezhetők heti vagy havi részletfizetésre az újonnan berendezett és dúsan felszerelt Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur Hávan-u. 17. sz. alatti áruházában.

Figyelem! Földök és asztalosok, egy kg. firneisz 42 kr. Darvas Miksa fűszerüzletében Teleki-utcai sarok. Telefon 294.

Vendéglősök, kereskedők, magánosoknak ajánlom kitűnő Ó és Új Ezerjő, Rizling, Kovidinka boraim hordóként. Molnár Lukács Debreczenben.

100 hektoliter 6-bor 1908. évi homoki termés eladó. Czim: Holló István Nagy éta.

Butorok legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal.

Építet bádogos munkákat valamint javítás-és festéssel legolcsóbban, legmegbízhatóbban készíti Burg Iguácz Vár-u. 2.

Értesítés. 1 kg. saép mazsa 44 kr. egy kiló papirhaju dió 28 kr. egy kg. kitűnő savanyított káposzta 6 kr. Darvas Miksa Teleki-utcai sarok fűszerüzletben.

Mazsola 40, Dió 24, Lekvár 30, Szilva 16 kra'cár különként Deutschnál Hatvan u.

Szöllővessző fajtisza, eis-brandú Ezerjő, Rizling, Kovidinka 42 faj finom csemege kapható Molnár Lukácsnál Debreczenben.

Eladó a város belső területében fekvő Széchenyi utca végén egy hold 260 □ olyan télen is lakható nyaraló, mely áll teljesen gondozott parkból, 4 szoba (szilárd épület) és az összes modern mellek helyiségekkel levő ur lakásból, teniszpálya, villanyvilágítás, továbbá nagy gyümölcsös és kerti veteményeknek megfelelő földből. A legjutányosabb fizetési feltételek. Értekezhetni: Turai Farkas tudózkodó irodájában.

Egy butorozott szobára való butor eladó. Czime a kiadóba megtudható.

Különféle.

Női fodrász terem, ondulálás, champoing hajmosás, villanyos szárítás, hajfestés. Hajmunka különlegességek csakis Weisz Edéné termében Piacz 38. Kifésült najat legmagasabb árban veszek. Telefon 759.

Szép csak az lehet, ki Mauthner

:: Lillom-crémjót ::
baszálja. — Vételnél Mauthner névre írvél-
nek Kapható Arany-
Angyal gyóyszertár
Debreczen. Piacz- és
Szent-Anna-utca sarok

Gyorsan, díj-céren létesít házasságot az eső Duóanuli Há'asság közve író Vállalat Tapolca, (Zalavár-egyő) (Valas bé yég Né'eteien levelekre nem válaszolunk.

HARMATHY
ANTIKVARIUM
legrégibb legnagyobb
Debreczen, Fűvészkert-u. 14. alatt.
Mindenféle könyvek, zeneművek,
ujdonságok, régiségek.
BÁMOLATOS OLCSÓN KAPHATÓK.
ÓRLÁSI BAKTÁR!

Óvd a feleséged.
A képekonyvet nagy gyermekáldás ellen és több ezer köszönőlevéllel teljes névvel, diszkretio mellett kndi 90 fill. magyar bélyeg el'énében
Frau A. KAUPA,
Berlin Sw. 269,
Lindenstr. 51.

Szegénysorsu

nők és férfiak biztos kereset. hez juthatnak
Czim a kiadóban!

Molnár Ferenc

Zádor Laos utóda
női divatterme

Debreczen, Főtér (városháza épület)

Értesíti a hölgyközönséget, hogy a tavaszi divat legszebb ujdonságai
Kelmék, diszek, napernyők
felöltők, blousok
megérkeztek.

Piacz-utca 72. szám alatt
két szoba, egy előszoba és egy fürdő-
szobából álló

lakosztály

garcon lakásnak vagy irodának azonnal

kiadó.

Értekezhetni ugyanott

Ékszerek, Órák, jeggyűrűk Ezüstneműek és

Alkalmi ajándéktárgyak

Legolcsóbban

ROSE DEZSŐ

közkedvelt ékszerésznél kapható

DEBRECZEN,

Piacz-utca 55 sz.

Az építettő és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajántatos az építkezésnél a Karczagi Agyag ipar termékeivel is kötségyvelést csináltatni, mivel a karczagi gépeserép könnyűségénél néi fogva olcsóbb te'őszerkezetet igényel, ugyanis míg a kezi cserép csak 15-16 cm. széies és sulya drb.-ként 130-140 kg. addig a gépcserép 17 1/2 cm. széies és sulya drb.-ként 130-135 kg. tehát 10-12 %-al könnyebb, kézi cserépből szükséges 43-45 drb. sulya 55-63 kg. addig □ mete'enként, gép cserépből szükséges 36 drb. sulya 46 kg. Eső után az arány még ronszabb, mivel a kezi cserép 20-25 % vizet vesz fel tehát eső után negyzet méterenként 70-80 kg. sulyu lesz. addig a gépcserép csak 8-9 % vesz fel és így negyzet méterenként 50-51 kg. lesz. A nyers fa azati téglával mivel azokat 1/4, 1/2, 3/4 és 1. nagyságba is készíti fenti gyár, szép f. lat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő kö'öség kényel-
mere a helyteli fakeskedésekben raktárt létesítettük, de megrendelhe'ek gyárt-
manyaink gyarvezetőségünknel is vagy alulírott tulajdonosnál.

LÓWI ÁRMIN
Karczagi agyagipar tulajdonosnál, Széchenyi utca 23.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-utca 49. a főpostával szemben.